

LIVIU REBREANU

ION

Editura ASTRO

CUPRINS

Volumul I

Glasul pământului

1. Începutul	7
2. Zvârcolirea	38
3. Iubirea	68
4. Noaptea	103
5. Rușinea	151
6. Nunta	186

Volumul II

Glasul iubirii

7. Vasile	237
8. Copilul	266
9. Sărutarea	299
10. Ștreangul	332
11. Blestemul	351
12. George	388
13. Sfârșitul	417

1

Începutul

1

Din șoseaua ce vine de la Cârlibaba, întovărășind Someșul ba în dreapta, ba în stânga până la Cluj și chiar mai departe, se desprinde un drum alb, mai sus de Armadia, trece râul peste podul bătrân de lemn, acoperit cu sindrilă mucegăită, spintecă satul Jidovița și aleargă spre Bistrița, unde se pierde în cealaltă șosea națională care coboară din Bucovina prin trecătoarea Bârgăului.

Lăsând Jidovița, drumul urcă întâi anevoie până ce-și face loc printre dealurile strâmtorate, pe urmă însă înaintează vesel, neted, mai ascunzându-se printre fagii tineri ai Pădurii Domnești, mai poposind puțin la Cișmeaua Mortului, unde picură veșnic apă de izvor răcoritoare, apoi cotește brusc pe sub Râpele Dracului, ca să dea buzna în Pripasul pitit într-o scrântitură de coline.

La marginea satului te întâmpină din stânga o cruce strâmbă pe care e răstignit un Hristos cu față spălcită de ploi și cu o cununiță de flori veștede agățată de picioare. Suflă o adiere usoară și Hristos își tremură jalnic trupul de tinichea ruginită pe lemnul mâncat de carii și înnegrit de vremuri.

Satul parcă e mort. Zăpușeala ce plutește în văzduh țese o cădere înăbușitoare. Doar în răstimpuri fâșâie alene frunzele adormite prin copaci. Un fuior de fum albăstriu se cănzește să se înalte dintre crengile pomilor, se bălăbănește puțin ca o matahală amețită și se prăvale peste grădinile prăfuite, învăluindu-le într-o ceață cenușie.

În mijlocul drumului picotește câinele învățătorului Zaharia Herdelea, cu ochii întredeschiși, sufărând greu. O pisică albă ca laptele vine în vârful picioarelor, ferindu-se să nu-și murdărească labele prin praful uliței, zărește câinele, stă puțin pe gânduri, apoi își iușește pașii și se furișează în livada îngădită cu nuiele, peste drum.

Casa învățătorului este cea dintâi, tăiată adânc în coasta unei coline, încinsă cu un pridvor, cu ușa spre uliță și cu două ferestre care se uită tocmai în inima satului, cercetătoare și dojenitoare. Pe prichiciu pridvorului, în dreptul ușii, unde se spală dimineața învățătorul, iar după-amiaza, când a isprăvit treburile casei, doamna Herdelea, străjuiește o ulcică verzuie de lut. În ogrădă, între doi meri tineri, e întinsă veșnic sfoara pe care acum atârnă niște cămași femeiești de stambă. În umbra cămașilor, în nisipul fierbinte se scaldă câteva găini, păzite de un cocoș mic cu creasta însângerată.

Drumul trece peste pârâul Doamnei lăsând în stânga casa lui Alexandru Pop-Glanetașu. Ușa e închisă cu zavorul; acoperișul de paie parcă e un cap de balaur; pereții spozi de curând de-abia se văd prin spăturile gardului.

Pe urmă vine casa lui Macedon Cercetașu, pe urmă casa primarului Florea Tancu, pe urmă altele... Într-o curte mare ru-megă, culcate, două vaci ungurești, iar o babă șade pe prispă, ca o scoabă, prajindu-se la soare nemîscată, parcă ar fi de lemn...

Căldura picură mereu din cer, îți usucă podul gurii, te susținemă, în dreapta și în stânga casele privesc sfioase din dosul gardurilor vii, acoperindu-și fețele sub stresinile știrbite de ploi și de vite.

Acum un dulău lățos, cu limba spânzurată, se apropie în pas leneș, fără țintă. Din sănț, dintre buruienile cărunțite de colb, se repede un cățel murdar, cu coada în vânt. Lățosul nu-l ia în seamă ca și când i-ar fi lene să se opreasă. Numai când celălalt se încăpătanează să-l miroasă, îi arată niște colții amenințători, urmându-și însă calea cu demnitatea cuvenită. Cățelul se oprește nedumerit, se uită puțin în urma dulăului, apoi se întoarce în buruieni unde se audă îndată un ronțăit căznit și flămând...

De-abia la cârciuma lui Avrum începe să se simtă că satul trăiește. Pe prispă, doi țărani îngândurați oftează rar cu o sticlă de rachiu la mijloc. Din depărtare pătrund până aici sunete de viori și chiuituri...

2

Duminică. Satul e la horă. Și hora e pe ulița din dos, la Todosia, văduva lui Maxim Oprea.

Casa vădanei este chiar peste drum de bisericuța veche, pleoștită și dărăpănată. Văduvia-i săracie lucie. Femeia a dat din rău în mai rău. Ce agonisește un cap de bărbat într-o viață întreagă, o muieră nepricepută prăpădește într-un an de zile, și mai puțin. Când a împreunat Maxim măinile pe piept, în ogrădă erau clăi de fân, în cele două grajduri nu mai încăpeau vitele, în sură și sub șopron n-aveau loc carele. Se vedea de departe belșugul... Acum ograda-i goală bătătură, iar în grajduri rage a pustiu o închipuire de vacă stearpă și veșnic flămândă.

Hora e în toi... Locul geme de oameni... Nucii bătrâni de lângă sură și umbră. Doar câteva pete albe de raze răzbesc printre frunze gădilând fețele aprinse de veselie. Zăduful atâtă săngele lumii. Peste Măgura Cocorilor atârnă soarele îngăbenit de necaz că mai are o postată bună până la sfînțit.

Cei trei lăutari cântă lângă șopron să-și rupă arcușurile. Briceag, cu piciorul pe o buturugă, cu cotul stâng pe genunchi, cu obrazul culcat pe vioară, cu ochii închiși, își sfârăie degetele pe strune și cântecul saltă aprig, înfocat. Holbea e chior și are un picior mai scurt, iar la vioară numai trei coarde, dar secondează cu aceeași patimă cu care Gâvan, un țigan urât și negru ca un harap, apăsa cu arcul pe strunele gordunii. Din când în când Briceag se oprește să-și acordeze vioara. Holbea și Gâvan atunci își îndoiesc meșteșugul ca să păstreze măsura. Apoi Briceag reîncepe mai apăsând, strâmbându-se uneori la Holbea, alteori la Gâvan, cu deosebire când schimbă melodia.

Sub tropotele jucătorilor se hurducă pământul. Zecile de perechi bat „Ardeleana“ cu atâtă pasiune că potcoavele flăcăilor scapără scânteii, poalele fetelor se bolboresc, iar colbul de pe jos se învăltorește, se aşază în straturi groase pe fețele brăzdate de sudoare, lumenate de oboseală și de mulțumire. Cu cât Briceag iușește cântecul, cu atât flăcăii se îndărjesc, își înfloresc jocul, trec fetele pe sub mâna, le dau drumul să se învârtească singure, țopăie pe loc ridicând tălpile, își ciocnesc zgomotos călcăiele, își plesnesc tureacii cizmelor cu palmele nădușite... Glasurile se îneacă în norul de praf ce-i îmbrățișează pe toți... Rareori începe vreunul mai poznaș câte o chiuitură, în tactul zvăpăiat al jocului, cu ochii pe dos, cu gâtul răgușit. Dar după două-trei versuri o sfârșește într-un iuit aspru, istovit. Apoi dansul urmează tacut, din ce în ce parcă mai sălbatic. Flăcăii își încolăcesc brațele mereu mai strâns pe după mijlocul fetelor. Sânii acestora tremură sub iile albe și se ating din când în când de pieptul flăcăilor, tulburându-le ochii și inima. Nu schimbă nicio vorbă. Nici nu se privesc. Doar pe buze fâlfâie zâmbete plăcute și fugare...

Jocul ține de vreun ceas, fără întrerupere, și tinerii nu se mai satură. De două ori Briceag, cu cârcei în degete, a încercat să se opreasă și, de fiecare dată, flăcăii s-au năpustit la el urlând disperații, cu priviri amenințătoare și rugătoare.

— Zi, țigane! Mai zi, cioară!...

Toate perechile se îmbulzesc în jurul lăutarilor, se ciocnesc, se izbesc cu coatele goale. Câțiva băiețandri, îngăduiți de curând la horă, amețești de atâtă învârteală, se clatină de ici-colo de-abia mai ținându-se în picioare, spre marea rușine a fetelor cu care joacă. Vreo trei perechi s-au retras în sură, mai la larg, unde însă praful se urcă până-n căpriori, des să-l tai cu cuțitul...

La câțiva pași de pâlcul jucătorilor stau fetele care au rămas nepoftite, privind cu jind, șoptindu-și uneori cine știe ce și izbucnind în râsete silite. La urechi și în cosițe au și ele buchețele de vâzdoage pestrițe și în mâna câte un ghiveci mai mărișor pe care să-l dăruiască flăcăului cutare să-l pună în pălărie. Printre fete se mai rătăcea și câte-o nevastă Tânără, cu năframă de mătase în cap, gata să intre în horă dacă s-ar întâmpla să-i vie chef bărbatului ei să joace. Mai la o parte mamele și babele, grămadă,

forfotesc de necazuri și-și admiră odraslele. Copiii neastâmpărați aleargă printre femei și chiar prin horă, fură florile fetelor și se bucură când victimele îi ocăresc sau se înfurie. Vreo câțiva mai îndrăciți se lasă pe vine aproape de jucători uitându-se cu mare băgare de seamă la poalele fetelor, iar când poalele zboară mai tare, dezvelind picioarele goale mai sus de genunchi, se întrebă repede:

- Ai văzut?
- Văzut. Da' tu?
- și eu.

Și apoi urmează să pândească poalele până ce vreo babă indignată îi ia la goană, ceea ce nu-i oprește ca peste câteva minute să reînceapă...

Bărbății se țin mai pe departe, pe lângă casă, pe la poartă, grupuri-grupuri, vorbind de treburile obștești, aruncând rareori câte-o privire spre tineretul dimprejurul lăutarilor.

Primarul, cu mustați albe răsucite tinerește, cu niște ochi albaștri mari și blajini, caută să-și păstreze demnitatea apăsând vorbele și însotindu-le cu gesturi energice, în mijlocul unui pâlc de bătrâni fruntași. Ștefan Hotnog, un chiabur cu burta umflată ce și-o mângâie întruna parcă ar avea junghiuri, găsește fel de fel de cleniciuri primarului numai ca să arate celorlați că el de nimeni nu se sinchisește Între dânsii Trifon Tătaru, mititel, cu părul gălbui și glasul subțire, se uită când la unul, când la altul, înfricoșat parcă să nu se încaiere, fiindcă amândoi îi sunt rude, cam de departe, nici vorbă. Pe-alături, ca un câine la ușa bucătăriei, trage cu urechea Alexandru Glanetașu, dornic să se amestece în vorbă, sfîndu-se totuși să se vâre între bogătași.

Pe prisă stăpânește Simion Butunoiu care acum vreo douăzeci de ani a fost învățător în sat, iar azi mănâncă o pensie de cinci zloti pe lună și muncește la pământ mai abitir ca un flăcău. Împrejurul lui s-au adunat Macedon Cercetașu cu straja Cosma Ciocănaș, cu Simion Lungu, cu Toader Burlacu, cu Ștefan Ilina și cu alții, ascultând cu evlavie palavrele dascălului, auzite și răsăzite. Din când în când Simion Butunoiu strănută atât de zgomotos că toate femeile se întorc însăspimântate, sau se pornește pe tusea lui obișnuită cu care de multe ori scoală noaptea tot satul

Respect pentru oameni și cărti
din somn. Macedon aşteaptă cuviincios până ce isprăveşte dacălul cu tusea, apoi ia din fereastră o sticlă cu rachiul, închină foarte ceremonios, trage o duşcă zdravănă şi trece băutura bâtrâ-nului care mormâie scurt „să ne ţie Dumnezeu pe toţi“ şi punе gârliciul la gură. Sticla pe urmă umblă din mâna în mâna. Macedon e cam cherchelit şi comandă milităreşte tuturor să bea:

— Forvert, Simioane! Vaităr, Cosma!... Vaităr, vaităr!...

A făcut-oastea doisprezece ani, i-a fost dragă foc şi, când e beat, ş-acuma numai în comenzi nemăşti se ceartă cu nevastă-sa. Altminteri însă are o inimă de ceară şi în douăzeci şi opt de ani nu ři-a bătut muierea niciodată; mai curând Floarea s-a întâmplat să-l muştruluiască.

Sticla ajunge la Toader Burlacu goală.

— Goală, ai? râde Macedon încântat. Goală?... Halt!... Hap-tac!... Unde eşti căprar de zi?... Forvert!...

Un copil de vreo zece ani sare drept în picioare pe prispă şi strigă râzând:

— Hir!

— Nu râde la front, măgarule! se răsteşte Macedon. Na sticla şi dă fuga la cantină la Avrum să-ri mai dea o porcie pentru mine!... Înţeles, căprar?

Căprarul însă refuză ordinul, răspunzând repede:

— A zis jupânul că nu-ri mai dă fără bani, bade Măcedoane, nici să nu mă mai trimişi, că-i degeaba...

Macedon îşi saltă puţin mustaşa, încruntă din sprâncene privind aspru la copil, apoi se aşază pe prispă clătinând din cap şi oftând.

— Ehei, unde-i vremea când eram eu straja-meşter!... Atunci să fi poftit jupânul să nu-mi dea, că-i arătam eu supunere...

Mai boscorodeşte ceva, pe urmă încetează şi se uită ursuz la nevastă-sa care are bani, dar nu-i dă şi care tăifăsuieşte cu alte femei fără să se sinchisească de comenziile lui...

Tocmai atunci se târăste pe poartă, printre picioarele oamenilor, Savista, oloaga satului. E vară cu fata cea mai frumoasă din Pripas, cu Florica, şi ceva neam cu nevasta lui Trifon Tătaru. Are picioarele încârcite din naştere, iar braţele lungi şi osoase ca nişte căngi anume spre a-ri târi schilozenia, şi o gură enormă cu buzele

alburii de sub care se întind gingiile îmbăiate, cu colţii de dinţi galbeni, rari şi lungi. Trifon Tătaru o ține pe lângă casă, să-i vadă de copii. Când e vreme bună apoi Savista şade în poartă, se ciorovăieşte cu toţi copiii din sat şi primeşte pomana trecătorilor miloşii... Vine cu gălăgie mare. Gâgâie ceva cu glasul ei aspru, speriat. N-o bagă în seamă nimeni. Doar Trifon face un semn nevestei, care se aproape repede, supărătă:

— Da acasă nu puteai sta, măi femeie? Zău parcă te mănanăcă tălpile... Laşii tu ograda pustie pe vremea asta... Şi nici barem slugile nu-s la îndemâna... Ce vrei? Ai? Spune ce vrei, Savisto?

Oloaga făcuse două ceasuri din uliţa cea mare, unde stătea Trifon, până aici. Începe să bâlbâie foarte grăbită şi cu importantă, însotindu-ri sforţările cu nişte gesturi disperate şi neprice-pute.

— Ce face? zice Măria lui Trifon, care se sileşte să ghicească ce spune. S-a bătut Vasile Baciu... cu Avrum?... Cu Florea Căruntu?... Ei, ş-apoi? Ce-ri pasă ţie, femeia lui Dumnezeu? Şi pentru asta ai venit tu atâta cale? Vai de mine, că eşti mai rea decât copiii cei fără minte... Uite ce ţi-ai făcut poalele. Şi numai azi te-am primenit... Of, bată-te...

Savista urlă ceva ce vrea să însemne că ei nu-i pasă de poale, şi pe urmă se porneşte brusc pe un râs prostesc de bucurie.

— Cum ai zis?... Cine-i beat?... Vasile Baciu... Parcă azi s-a îmbătat întâi...

Măria o lasă ruşinată şi se întoarce între femei. Oloaga se târăie în mijlocul fetelor, se frământă să-ri facă loc şi priveşte apoi cu mare plăcere la horă. Are douăzeci şi cinci de ani şi tremură de fericire când aude lăutarii ori când vede vreo petrecere...

re zdravănă de arcuș încât îi și plesnește o strună la vioară. Ion, fețorul Glanetașului, ținând de brâu pe Ana lui Vasile Baciu, se repede la lăutari rugându-i:

— Mai zi, mă Briceag... numai un pic, auzi? Un picuț de tot, țigane!

Alți flăcăi strigă poruncitor:

— Trage, țigane! Ce te codești?... De ce te plătim, cioara dracului?

Briceag aruncă o privire disprețuitoare spre cei ce-l ocăresc, iar lui Ion îi răspunde convingător, arătându-i vioara:

— Nu mai pot, Ionică... Zău, nu mai pot... Crede-mă!... Mi-au amorțit degetele... Pe urmă și struna mi s-a rupt.

— Un pic, omule, nu înțelegi? stăruie flăcăul.

Țiganul însă se înfurie brusc, întoarce spatele, trântește vioara în brațele lui Holbea și începe să blestemă cărănit:

— Fir-ar ale dracului toate ceterele din lume, plesnir-ar acolo unde-o fi cine m-a învățat să țin arcușul... Că io-i spun cu frumosul că nu pot și el mă omoară să mai zic... Dar-ar Dumnezeu să trăsnească toate jocurile cu pe cine le-a născocit...

Ion ascultă câteva clipe mirat cum înjură Briceag. Apoi deodată se încinge ca focul și izbucnește răgușit:

— Ho, cioră, fi-ți-ar neamul de râs, ho!... și închide pliscul că te pocnesc de-ți sar măselele tocmai în curtea bisericii!...

Briceag a mai pătit-o cu Ion; tace. Numai după ce flăcăul se îndepărtează bodogânind, începe iar să se necăjească cu ceilalți lăutari, pe țigănește.

Flăcăii îmbrățișează pe fete, mulțumindu-le pentru joc. Fetele se zbat în brațele lor și șoptesc cu sfială și cu placere:

— Mulțumim...

Ion strângă la piept pe Ana cu mai multă gingăsie, dar mai prelung.

— Dă-mi drumul, Ionică! murmură fata ușor, cu mulțumire în glas.

— Să vii, Anuțo... știi tu unde! zice Ion domol.

Ana nu răspunde, privirea ei însă lucește de bucurie. Se zmuște să scape din îmbrățișare, șoptind întruna moale:

— Dă-mi drumul Ionică... zău, dă-mi drumul!...

Flăcăul o trage mai aproape, cu un zâmbet aprins, o apucă cu o mână de țâțe și i le strângă ca pe două mere, încât Ana săsâie de durere.

— Să nu cumva să nu vii! repetă Ion înfigând în ochii ei o privire poruncitoare și lacomă.

Ana fugă glonț la fete, îmbujorată și scuturându-și poalele de praf. Apoi potolindu-și sufletul, spune Margaretei lui Cosma Ciocănaș, o ființă ursuză, voinică, cu picioare cât donițele, cu brațe bărbătești și cu o față osoasă roșcată:

— și Ionică... mereu... zău așa...

Dar, încurcându-se, schimbă repede vorba:

— Vai de mine ce căldură... toată m-am făcut o apăraie... Margareta nu jucase și-i era necaz pe fetele care au avut noroc. Nu răspunse nimic Anei, ci urmă să privească cu jind spre ceata flăcăilor care încchinău cu rachiu sau aprindeau țigări; părea îngrijorată rău să nu se întâmple s-o pofteașcă la joc cineva și ea să nu bage de seamă...

Ion urmări din ochi pe Ana câteva clipe. Avea ceva straniu în privire, parcă nedumerire și un vicleșug neprefăcut. Tot atunci zări mai alături și pe Florica, fata vădanei lui Maxim Oprea, cu care se ținuse până acum, puțin posomorâtă, dar mai frumoasă ca oricând. Flăcăul clipi aspru, ca și când ar fi vrut să-și alunge un gând din creieri, și strigă la un băiețel:

— Adusești, bre?

— Adus, bade Ionică, făcu copilul cu importanță. Am dat-o lelii Zanobiei, s-o ție...

Și, în vreme ce Ion se duse spre grupul unde era mamă-sa, băiețelul urmă:

— L-a făcut tare jupanul, bade, și-a pus zece bucătele de zăhăr, de zice că-i mai bun ca mierea...

Zenobia, cu sticla de rachiu în mână, se plângă Todosei, vădanei, de un afurisit de junghi care o tăia prin şale de câteva zile și nu-i mai trecea.

— Ia dă sticla ceea, mamă! zise Ion scurt și înghiți îndată o dușcă zdravănă. Da' dumneata bei o leacă?

— Lasă-mă pe mine în plata lui Dumnezeu că doar nu-s însărcinată, răspunse Zenobia luând totuși sticla și trăgând o gură.

Aoleu, da știu că-i bun... Vezi numai, dragul mamii, să nu bei mult că ți se suie la cap și cine știe ce pozna ți-o veni să faci... Omul la beție să-l ferească Dumnezeu...

Ion îi luă sticla și-i întoarse spatele fără să-i mai asculte sfaturile.

Copilul rămăsese pironit locului, cu ochii pofticioși la rachiu. Când se îndepărta flăcăul, avu parcă o supărare. Dar îi trecu repede și, șterpelind într-o clipire un ghivecel de flori din mâna Margaretei, o zbughi ca săgeata, urmat de blestemele aprige ale fetei care aștepta mereu s-o cheme cineva la joc...

4

Ion trecu încet pârleazul de lângă grajd, întorcând capul spre Ana care nu-l scăpa deloc din ochi și care, peste câteva clipe, îl urmă cu pași grăbiți, roșie ca focul de rușine, închipuindu-și că toată lumea o pândește.

În dosul šurii era o livadă mărișoară, presărată cu pomi, sărată în două de o cărare ce cobora până la Gârla Popii și se oprea chiar în spatele cârciumii lui Avrum. Fânul cosit de curând, adunat în câteva clăite proptite cu pari, umplea văzduhul cu un miros îmbătător.

Ion merse pe cărare doi-trei pași, apoi coti în stânga și se așeză sub un nuc bătrân și scorburos, pe o rădăcină încovoiată ca un jilț. Fata sosi tremurând de emoție, dar cu o strălucire bucurioasă în ochi.

— Aici erai? murmură Ana așezându-se repede, fără să se uite la dânsul.

— Că parcă-i mai bine aici, făcu flăcăul încet; apoi îndată ridică sticla: Să trăim, Anuțo!

— Să trăiești Ioane! răspunse ea privind neliniștită spre cărare, pe unde treceau mereu oameni, care la cârciumă, care înapoi.

— Bea și tu, Anuțo, că pentru tine l-am luat și l-am făcut dulce ca gura ta!

— Despre mine poate să sece rachiul, zise fata, mai potolită. Mi-e silă și când îi simt miroslul, că taica nu mai lasă să treacă nicio ziulică fără băutură și fără beție... Nu știu, zău, ce s-o mai alege de noi.

— Apoi așa bea omul la supărare, zise Ion, adăugând pe urmă cu alt glas: Bea, Anuțo... Mi-a căsunat și mie așa odată...

Ana își înmuie buzele în rachiu, se strâmbă și dădu repede sticla înapoi, tușind și râzând:

— Avai de mine... nu pot... parcă-i otravă...

— Ba-i bun, zise Ion ducând iarăși sticla la gură...

Tăcură amândoi un răstimp, fără să se privească. Apoi flăcăul își trecu brațul pe după mijlocul ei și oftă:

— Hei, Anuțo, mult aleau-i în inima mea!

Fața Anei, lunguiată, arsă de soare, cu o întipărire de suferințe, se posomorî.

— Ce îndur eu, să ferească Dumnezeu pe toată lumea, gemu dânsa. Acu tata și-a pus în gând să mă mărite cu George-a-Tomii și o ține morțis cu George. Și, Doamne, greu îți mai vine să taci și să înghiți când nu îți-i drag omul...

Ion se uita lung la buzele ei subțiri care se mișcau ușor dezvelindu-i dinții cu strungulițe, albi ca laptele, și gingeile trandafirii de deasupra. Știa dânsul că Vasile Baciu e într-o ureche și că de-o apucă hăis, apoi hăis o ține să știe de bine că dă cu carul prin toate sănțurile. Dar tocmai aceasta îl întărâta și pe el.

Nu-i fusese dragă Ana și nici acum nu-și dădea seama bine dacă i-e dragă. Iubise pe Florica și, de câte ori o vedea sau își amintea de ea, simțea că tot o mai iubește. Purta în suflet râsul ei cald, buzele ei pline și umede, obrajii ei fragezi ca piersica, ochii ei albaștri precum cerul de primăvară. Dar Florica era mai săracă decât dânsul, iar Ana avea locuri și case, și vite multe...

Îi asculta glasul plângător și-l cuprindea mila, în același timp însă se gândeau la Florica. Apoi deodată tresări, o strânse la piept și, fără să rostească vreo vorbă, o sărută lung pe buze. Fata cu-prinse cu brațele gâtul lui Ion, moleșită și aprinsă, și inima-i bătea atât de năvalnic încât el o auzea.

— Noroc, noroc, Ioane! strigă atunci un glas aspru pe cărare.